

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Gdańsku

LGD.410.017.04.2021

Pani
Dominika Wróbel
p.o. Dyrektora
Gminnego Zakładu Gospodarki Komunalnej
w Miłoradzu

Gminny Zakład Gospodarki Komunalnej w Miłoradzu
ul. Główna 5
82-213 Miłoradz

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/21/102 – Gospodarowanie zasobami wodnymi przez przedsiębiorstwa wodociągowe w gminach wiejskich

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Gminny Zakład Gospodarki Komunalnej w Miłoradzu, ul. Główna 5, 82-213 Miłoradz (dalej: „Zakład”)
Kierownik jednostki kontrolowanej	Dominika Wróbel, p.o. Dyrektora Zakładu, od 2 września 2019 r. W okresie objętym kontrolą funkcję kierownika jednostki poprzednio pełnił Zdzisław Muzyka, Dyrektor Zakładu, do 1 lipca 2019 r. ¹
Zakres przedmiotowy kontroli	1. Przygotowanie organizacyjne, kadrowe oraz finansowe do realizacji zadań. 2. Wykonywanie zadań z zakresu gospodarowania zasobami wodnymi. 3. Nadzór nad zbiorowym zaopatrzeniem w wodę i odprowadzaniem ścieków.
Okres objęty kontrolą	Lata 2019-2021 (do 24 września) oraz dowody sporządzone przed lub po okresie objętym kontrolą mające związek z kontrolą.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ²
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Gdańsku
Kontrolerzy	1. Krystian Kułaga, doradca ekonomiczny, upoważnienie do kontroli nr LGD/102/2021 z 14 czerwca 2021 r. 2. Andrzej Kaczyński, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LGD/141/2021 z 2 września 2021 r. (akta kontroli str. 1-4, 21-22)

II. Ocena ogólna³ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA	Najwyższa Izba Kontroli ocenia, że przygotowanie organizacyjne i kadrowe Zakładu było wystarczające do realizacji zadań w zakresie zbiorowego zaopatrzenia w wodę i odbioru ścieków w Gminie Miłoradz (dalej: „Gmina”). W badanym okresie Zakład dysponował odpowiednimi pozwoleniami wodnoprawnymi na pobór wód podziemnych i na odprowadzanie do odbiorników naturalnych ścieków z oczyszczalni w Miłoradzu. Ponadto w 2021 r. opracował nowy regulamin dostarczania wody i odprowadzania ścieków i określił taryfę dotyczącą cen świadczonych usług, którą zatwierdził organ regulacyjny. Ograniczenia finansowe Gminy uniemożliwiały wykonanie niezbędnych remontów i inwestycji sieci wodociągowej i kanalizacyjnej oraz podłączenie do nich wszystkich nieruchomości. Potrzeby w tym zakresie zostały oszacowane przez Zakład na kwotę około 7.200 tys. zł. NIK ustaliła, że niektóre zadania z zakresu gospodarowania wodami wykonano nieprawidłowo. Do czasu kontroli NIK nie zabezpieczono w odpowiedni sposób terenów ochrony bezpośredniej czterech ujęć wody podziemnej i nie zapewniono przeprowadzenia wymaganych kontroli okresowych sieci wodociągowej oraz sieci kanalizacyjnej. Ponadto nie wykonano części obowiązków określonych w pozwoleniach wodnoprawnych (na przykład nie wykonywano pomiarów wydajności i poziomu zwierciadła wody w studniach, nie prowadzono książek
--------------	---

¹ W okresie od 2 lipca do 1 września 2019 r. nie było wyznaczonego pracownika Zakładu do pełnienia funkcji Dyrektora Zakładu. W ww. okresie Zakładem kierował Wójt Gminy Miłoradz.

² Dz. U. z 2020 r. poz. 1200, ze zm. (dalej: „ustawa o NIK”).

³ Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

eksploatacyjnych ujęć) oraz nierzetelnie sporządzono sprawozdania M-06 o wodociągach i kanalizacji za 2019 r. i 2020 r.

Powiatowy Inspektor Nadzoru Budowlanego w Malborku, który przeprowadził na zlecenie NIK kontrolę doraźną Zakładu, stwierdził szereg nieprawidłowości w zakresie stanu technicznego ujęć wody oraz trzech odcinków sieci wodociągowej.

W Zakładzie prowadzono monitoring sieci, przy czym działania w tym zakresie ograniczone były do pomiarów na wprowadzeniu wody do sieci (w hydroforniach): ciśnienia wody i natężenia jej przepływu. Monitoring jakości wody realizowany był w ramach wewnętrznej kontroli jakości wody przeprowadzanej przez laboratoria posiadające wymagane uprawnienia. Ustalono jednak, że nie poddawano badaniom wody pod kątem zawartości w niej niektórych substancji z grupy B, określonych w rozporządzeniu w sprawie jakości wody⁴. Ponadto z opóźnieniem przeprowadzono powtórne badania wody (w trzech punktach poboru) pod kątem stężenia aktywności jednej z substancji promieniotwórczych. U odbiorców usług nie prowadzono kontroli w zakresie prawidłowości funkcjonowania urządzeń pomiarowych i wodomierzy, a także prawidłowości wprowadzania ścieków do urządzeń kanalizacyjnych.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny częściowej⁵ kontrolowanej działalności

OBSZAR

1. Przygotowanie organizacyjne, kadrowe oraz finansowe do realizacji zadań

Opis stanu faktycznego

1.1. Zakład został utworzony z dniem 1 maja 1997 r., przez Radę Gminy Miłoradz, w formie samorządowego zakładu budżetowego. Przedmiotem jego działalności w latach objętych kontrolą była m.in. produkcja i dostawa wody oraz odbiór i oczyszczanie ścieków i odprowadzanie ich do odbiorników naturalnych.⁶

Do zadań Dyrektora Zakładu należało m.in.: kierowanie bieżącymi sprawami Zakładu i jego reprezentowanie, organizowanie działań Zakładu i kierowanie jego pracą oraz sprawowanie nadzoru nad organizacją pracy.

W strukturze organizacyjnej Zakładu wyodrębniono m.in. stanowiska: majstra, starszego rzemieślnika, kierowcy ciągnika, konserwatora, konserwatora maszyn i urządzeń, konserwatora w oczyszczalni ścieków, konserwatora maszyn i urządzeń w oczyszczalni ścieków oraz robotnika gospodarczego.

(akta kontroli str. 5-20)

W trakcie kontroli, tj. 1 lipca 2021 r., w Zakładzie zatrudnionych było trzech pracowników administracyjnych (p.o. Dyrektora, główny księgowy i starszy

⁴ Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. poz. 2294).

⁵ Oceny częściowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena częściowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

⁶ Według Statutu Zakładu przedmiotem jego działalności było również świadczenie usług w zakresie: administrowania i utrzymania w należytym stanie technicznym budynków i urządzeń komunalnych stanowiących własność komunalną Gminy, utrzymania czystości ulic, placów i chodników na terenie Gminy, wywozu nieczystości stałych i płynnych, konserwacji i utrzymania zieleni, wodociągów miejskich, utrzymania i konserwacji studni publicznych, odbioru i odprowadzania wód opadowych do odbiorników naturalnych, prowadzenia działalności remontowej związanej z zakresem działania Zakładu, prowadzenia spraw związanych z najmem lokali użytkowych na terenie Gminy, świadczenia usług na rzecz ludności i innych podmiotów gospodarczych powszechnie dostępnych na rynku w kraju, produkcji i dostawy energii cieplnej, wykonywania innych doraźnych robót bądź usług zleconych przez Wójta Gminy, prowadzenia spraw z zakresu zarządu nieruchomością wspólną, utrzymania i remontów bieżących urządzeń elektrycznych wskazanych przez Urząd Gminy, prowadzenia działalności polegającej na obsłudze nieruchomości oraz budownictwa.

referent)⁷, trzech pracowników zajmujących się zadaniami dotyczącymi zbiorowego zaopatrzenia w wodę⁸ oraz sześciu wykonujących zadania dotyczące zbiorowego odprowadzania ścieków⁹, tj. dwóch pracowników sieci kanalizacyjnej i czterech – oczyszczalni ścieków.

Zakresy czynności pracowników określały zadania w zakresie zbiorowego zaopatrzenia w wodę oraz zbiorowego odprowadzania ścieków.

(akta kontroli str. 21-54, 57)

P.o. Dyrektora wyjaśniła m.in., że struktura organizacyjna Zakładu powinna ulec modyfikacji oraz że niezbędna do tego jest zmiana statutu Zakładu. Z taką inicjatywą już wystąpiła. Temat ten był również sygnalizowany podczas posiedzenia komisji Rady Gminy.

(akta kontroli str. 58-61)

Pracownicy administracji Zakładu ukończyli kursy m.in. w zakresie księgowości, kadr i płac. Natomiast jeden z pracowników wykonujących zadania dotyczące zbiorowego odprowadzania ścieków posiadał uprawnienia spawacza i uprawnienia do pracy na ciężkich maszynach drogowych, a drugi ukończył kurs koparko-ładowarki klasy 3.

P.o. Dyrektora wyjaśniła m.in., że:

- pracownicy Zakładu posiadają odpowiednie kilkunastoletnie doświadczenie niezbędne do prawidłowego wykonywania zadań na zajmowanych stanowiskach, ale nie mają w większości kwalifikacji potwierdzonych stosownym wykształceniem i uprawnieniami branżowymi, co jest spowodowane w dużej mierze faktem, że zatrudnienie osób posiadających zarówno niezbędne doświadczenie jak i wykształcenie i uprawnienia przewyższa możliwości budżetowe Zakładu,
- pracownicy fizyczni nie uczestniczyli w szkoleniach zwiększających ich kwalifikacje, bo nie zgłaszali takiej potrzeby oraz Zakład nie ma wystarczających środków zapewnionych w budżecie na ten cel,
- w okresie pełnienia obowiązków kierownika jednostki, ze względu na konieczność przeprowadzenia licznych prac na sieci oraz częste awarie wystąpiły kilkakrotnie sytuacje, w których pracownicy wykonywali szereg zadań, które, w ocenie p.o. Dyrektora Zakładu, mogły mieć wpływ na jakość i rzetelność wykonanych obowiązków służbowych.

(akta kontroli str. 55-56, 58-61)

Spośród pracujących w czasie kontroli pracowników Zakładu, w latach objętych kontrolą zatrudniono jedną osobę na stanowisko kierowcy, konserwatora maszyn i urządzeń, które związane było z wykonywaniem zadań dotyczących dostarczania wody i odbioru ścieków.

Ogłoszenie o naborze na ww. stanowisko zostało zamieszczone w Biuletynie Informacji Publicznej. O zatrudnienie ubiegały się dwie osoby. Jak wyjaśniła p.o. Dyrektora Zakładu, osoba wybrana do pracy, w przeciwieństwie do drugiej, była osobą bezrobotną zarejestrowaną w urzędzie pracy. Dzięki temu zatrudniono ją w formie prac interwencyjnych, a Zakład otrzymywał częściową refundację kosztów wynagrodzenia pracownika. Pozwoliło to na oszczędności w funkcjonowaniu Zakładu oraz umożliwiło sprawdzenie umiejętności pracownika na tym stanowisku.

(akta kontroli str. 21, 41-44, 55-56, 58-61)

1.2. W okresie objętym kontrolą, zgodnie z danymi posiadanymi przez Zakład:

⁷ Dwóch pracowników miało wykształcenie wyższe, a jeden średnie.

⁸ Jeden z wykształceniem średnim, a dwóch z zawodowym.

⁹ Trzech z wykształceniem średnim, dwóch z zawodowym i jeden z podstawowym.

- długość sieci wodociągowej (rozdzielczej) wynosiła 43 km,
 - funkcjonowały cztery ujęcia wody, które zlokalizowane były w Miłoradzu, Starej Kościelnicy, Kończewicach i Gnojewie,
 - liczba przyłączy wodociagowych wynosiła w dniu 31 grudnia 2018 r. 560, a w dniu 30 czerwca 2021 r. – 573,
 - liczba budynków w Gminie, wskazana w sporządzonych przez Urząd Gminy w Miłoradzu sprawozdaniach SG-01 Statystyka gminy: gospodarka mieszkaniowa i komunalna za 2019 r. i 2020 r., wynosiła 530, w tym z przyłączem sieci wodociągowej – 530 oraz przyłączem sieci kanalizacyjnej – 419, podczas gdy w tych latach do sieci wodociągowej podłączonych było 527 budynków, a do sieci kanalizacyjnej 393 budynki; p.o. Dyrektora Zakładu wyjaśniła, że nie przekazywała ww. Urzędowi danych do sprawozdań SG-01,
 - 99% mieszkańcom Gminy umożliwiono korzystanie z sieci wodociągowej, a 87% z sieci kanalizacyjnej; p.o. Dyrektora Zakładu wyjaśniła, że fizyczna możliwość podłączenia się do sieci wodociągowej dla trzech nieruchomości wymaga znacznych nakładów finansowych dla pojedynczego przyłącza. Odległość od sieci jednego z budynku wynosi ok. 1 km, a drugiego ponad 500 m, natomiast właściciel trzeciego budynku nie wyraził chęci podłączenia do gminnej sieci. Właściciele tych trzech nieruchomości mają indywidualne studnie z wodą. Ponadto wyjaśniła, że uzyskała z Urzędu Gminy informację, iż we wrześniu 2021 r. rozpocznie się inwestycja w celu podłączenia jednego z tych gospodarstw do sieci wodociągowej,
 - liczba obowiązujących umów na dostawę wody dla mieszkańców wynosiła: 1.342 w 2019 r., 1.349 w 2020 r. i 1.349 w I połowie 2021 r. (w kolejnych latach zawarto pięć, siedem i trzy umowy z mieszkańcami, dla nowych przyłączy wody).
- (akta kontroli str. 62-67, 98-107, 1006)

Do gminnej sieci kanalizacyjnej nie zostali przyłączeni mieszkańcy miejscowości Mątowy Małe, z powodu – jak wyjaśniła p.o. Dyrektora Zakładu – braku ekonomicznego uzasadnienia. Ponadto wyjaśniła, że brak podłączenia do sieci części budynków spoza tej miejscowości wynika z braku środków finansowych. Skanalizowanie wszystkich nieruchomości jeszcze niepodłączonych do sieci oraz tych położonych w Mątowach Małych jest ekonomicznie nieuzasadnione, z uwagi na rozproszoną zabudowę i płaski teren. Budowa kanalizacji dla tych budynków to koszt co najmniej kilku do 10 mln zł (budowa wielu kilometrów sieci i wielu przepompowni).

(akta kontroli str. 105-107)

1.3. Zakład, jako gminna jednostka organizacyjna, zgodnie z art. 16 ust. 3 ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę¹⁰, nie był zobowiązany do uzyskania zezwolenia Wójta Gminy Miłoradz na prowadzenie zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków.

(akta kontroli str. 111)

1.4. Zakład posiadał obowiązujące w badanym okresie pozwolenia wodnoprawne na pobór wody ze wszystkich ujęć w Gminie, tj. w: Miłoradzu (pozwolenie ważne do 2028 r.), Starej Kościelnicy (do 2028 r.), Kończewicach (do 2030 r.) i Gnojewie (do 2034 r.) oraz na odprowadzanie ścieków z oczyszczalni w Miłoradzu (ważne do 2022 r.).

(akta kontroli str. 112-140)

¹⁰ Ustawa z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (Dz. U. z 2020 r. poz. 2028).

1.5. Zakład nie uiszczwał podwyższonych opłat, o których mowa w art. 280 pkt 1 Prawa wodnego¹¹, za korzystanie z usług wodnych.

(akta kontroli str. 57)

1.6. W okresie objętym kontrolą w Gminie obowiązywały dwa regulaminy dostarczania wody i odprowadzania ścieków, uchwalone przez Radę Gminy: uchwałą z 25 listopada 2004 r.¹², która obowiązywała do 21 kwietnia 2021 r. oraz uchwałą z 23 marca 2021 r.¹³, obowiązującą od 22 kwietnia 2021 r.

W przedstawionym 26 stycznia 2021 r. Radzie Gminy, przez Zakład, projekcie regulaminu, w którym określono prawa i obowiązki Zakładu oraz odbiorców usług, uwzględniono wymogi wynikające z art. 19 ust. 5 ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę.

Rada Gminy uchwałą nr XXIV.163.2021 z 1 lutego 2021 r. przyjęła projekt regulaminu dostarczania wody i odprowadzania ścieków, a uchwałą nr XXV.169.2021 z 23 marca 2021 r. uchwaliła regulamin dostarczania wody i odprowadzania ścieków na terenie Gminy.

Postanowienia uchwalonego regulaminu różniły się w odniesieniu do postanowień jego projektu, opracowanego przez Zakład, w zakresie wynikającym z opinii Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Gdańsku Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie (dalej: „Dyrektor Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej”) – m.in. nałożenie na Zakład (zamiast Wójta Gminy) obowiązku informowania o jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi oraz minimalnego poziomu usług świadczonych przez Zakład i standardów obsługi odbiorców usług, które w ocenie ww. organu wykaczały poza granice zawartego w art. 19 ust. 5 ww. ustawy upoważnienia do uchwalenia takiego regulaminu.

(akta kontroli str. 141-190)

1.7. Przychody i koszty Zakładu z tytułu wykonywania usług w zakresie:

- zbiorowego zaopatrzenia w wodę wyniosły odpowiednio: w 2019 r. – 565,6 tys. zł i 422,3 tys. zł, w 2020 r. – 585,7 tys. zł i 410,1 tys. zł, a w I połowie 2021 r. – 260,2 tys. zł i 155,5 tys. zł,
- zbiorowego odprowadzania ścieków: w 2019 r. – 761,4 tys. zł i 876,9 tys. zł, w 2020 r. – 668,0 tys. zł i 850,6 tys. zł, a w I połowie 2021 r. – 337,5 tys. zł i 417,3 tys. zł.

Działalność Zakładu w zakresie zbiorowego zaopatrzenia w wodę zakończyła się zyskiem: w 2019 r. – 143,3 tys. zł i w 2020 r. – 175,6 tys. zł, a w zakresie zbiorowego odprowadzania ścieków stratą: w 2019 r. – 115,5 tys. zł i w 2020 r. – 182,6 tys. zł.

P.o. Dyrektora Zakładu wyjaśniła, że kalkulowanie taryf odbywa się na etapie planowania przewidywanych przychodów i kosztów. W związku z tym zakładana jest określona sprzedaż wody i ścieków oraz oszacowane są koszty produkcji i dystrybucji na podstawie wydatków z lat poprzednich, z uwzględnieniem zmian. Wnioski taryfowe z 2018 r. i 2021 r. tworzone były przy wyeliminowaniu subsydiowania skrośnego¹⁴, czego potwierdzeniem są dotychczasowe decyzje

¹¹ Ustawa z dnia 20 lipca 2017 r. - Prawo wodne (Dz. U. z 2021 r. poz. 624, ze zm.).

¹² Uchwała nr XX/140/04 Rady gminy Miłoradz z dnia 25 listopada 2004 r. w sprawie zatwierdzenia regulaminu dostarczania wody i odprowadzania ścieków na terenie Gminy Miłoradz (Dz. Urz. Woj. Pom. Nr 149, poz. 2725, ze zm.).

¹³ Uchwała nr XXV.169.2021 Rady gminy Miłoradz z dnia 23 marca 2021 r. w sprawie regulaminu dostarczania wody i odprowadzania ścieków obowiązującego na terenie Gminy Miłoradz (Dz. Urz. Woj. Pom. poz. 1252).

¹⁴ Subsydiowanie skrośne – pokrywanie kosztów dotyczących jednego rodzaju prowadzonej przez przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne działalności gospodarczej lub jednej z taryfowych grup odbiorców usług przychodami pochodzącymi z innego rodzaju prowadzonej działalności gospodarczej lub od innej taryfowej grupy odbiorców usług – § 2 pkt 7 rozporządzenia Ministra Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej z dnia 27

zatwierdzające stawki opłat przez organ regulacyjny. Fakt ujemnych wyników finansowych w latach 2019 i 2020, w przypadku części usług świadczonych przez Zakład, wskazuje prawdopodobnie na błędy przy kalkulowaniu wysokości stawek opłat w odległych latach, kiedy organem zatwierdzającym taryfy była Rada Gminy. Ponadto tworzenie taryfy jest zjawiskiem dynamicznym i nie jest możliwe z góry określenie wszystkich kosztów i przychodów w kolejnym okresie taryfowym. Wzrastające sukcesywnie wydatki związane między innymi z minimalnym wynagrodzeniem za pracę, które od stycznia 2018 r. wzrosło o 33%, koszty energii elektrycznej oraz koszty materiałów znacznie wpływają na generowane przez Zakład koszty. Nadmienila również, iż w taryfie z 2018 r. wyodrębniono jedną grupę odbiorców usług. W aktualnie zatwierdzonym wniosku taryfowym z 2 czerwca 2021 r. Zakład opracował taryfę w sposób zapewniający eliminowanie subsydiowania skróśnego.

Zakład nie otrzymał w badanym okresie środków zewnętrznych. Urząd Gminy pozyskał środki europejskie: w 2020 r. 31,0 tys. zł na wykonanie nowego odcinka sieci kanalizacyjnej w Kończewicach oraz w 2021 r. 1.055,8 tys. zł na modernizację stacji uzdatniania wody w Miłoradzu.

(akta kontroli str. 191, 1008-1009)

Zakład nie planował budowy urządzeń wodociągowych lub urządzeń kanalizacyjnych i związku z tym nie opracował wieloletniego planu rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowych i urządzeń kanalizacyjnych, obejmującego okres objęty kontrolą (art. 21 ust. 7 ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę).

Urząd Gminy przygotował ww. plan oraz realizował zadania w zakresie budowy, rozbudowy i modernizacji urządzeń wodociągowych i kanalizacyjnych będących w zarządzaniu Zakładu.

Rada Gminy 26 kwietnia 2018 r. uchwaliła¹⁵ wieloletni plan rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowych i urządzeń kanalizacyjnych na lata 2018-2021, w którym określono wszystkie elementy wskazane w art. 21 ust. 2 ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę. Plan obejmował realizację 18 zadań (za kwotę 5.960,9 tys. zł netto) dotyczących: modernizacji stacji uzdatniania wody, budowy lub przebudowy sieci wodociągowej i sieci kanalizacyjnej, modernizacji oczyszczalni ścieków, budowy stacji podnoszenia ciśnienia wody oraz budowy nowego odwiertu wody. Cztery z tych zadań związane były z racjonalizowaniem zużycia wody.

Z informacji Wójta Gminy dla NIK wynika, że:

- zrealizowano trzy zadania (za kwotę 2.154,8 tys. zł¹⁶),
- w trakcie realizacji były dwa zadania o wartości 261,0 tys. zł,
- zrezygnowano z realizacji 11 z 18 zadań (o wartości 3.819,0 tys. zł), z powodu braku środków finansowych,
- odstąpiono od wykonania dwóch zadań, tj. modernizacji laguny osadowej na oczyszczalni ścieków (20,0 tys. zł) – ze względu na zmianę przepisów dotyczących składowania odpadów komunalnych oraz budowy stacji podnoszenia ciśnienia wody (40,0 tys. zł) – ze względu na przeprowadzoną modernizację stacji uzdatniania wody w Miłoradzu, która zapewniła odpowiednie ciśnienie wody.

(akta kontroli str. 193-195, 496-509, 1007)

lutego 2018 r. w sprawie określania taryf, wzoru wniosku o zatwierdzenie taryfy oraz warunków rozliczeń za zbiorowe zaopatrzenie w wodę i zbiorowe odprowadzanie ścieków (Dz. U. poz. 472, ze zm.).

¹⁵ Uchwała nr XXXVIII.232.2018 Rady Gminy Miłoradz z dnia 26 kwietnia 2018 r. w sprawie zatwierdzenia „Wieloletniego planu rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowych i urządzeń kanalizacyjnych będących w zarządzaniu Gminnego Zakładu Gospodarki Komunalnej w Miłoradzu na lata 2018-2021”.

¹⁶ Planowane koszty wyniosły 1.820,9 tys. zł.

P.o. Dyrektora Zakładu wyjaśniła m.in., że:

- środki uwzględnione w planie finansowym Zakładu i budżecie Gminy na lata 2019-2021 nie były do końca wystarczające. Biorąc jednak skalę wieloletnich zaniedbań w zakresie kierowania Zakładem, a także brak jakiegokolwiek woli finansowania inwestycji przez poprzednie władze Gminy w ostatnich kilkunastu latach, przeznaczanie dodatkowych środków na gospodarkę wodną w ostatnim czasie jest dowodem na to, że obecne władze Gminy dostrzegają problem i próbują poprawić sytuację, przekazując środki na rozpoczęcie działań inwestycyjnych. Dzięki temu, chociaż przy niewystarczających nakładach, udało się rozpocząć proces modernizacji sieci w celu poprawy jakości wody dla konsumentów. Należy docenić to podwójnie, gdyż samorząd dysponuje niewielkimi i ograniczonymi środkami finansowymi i często sam boryka się z problemami budżetowymi,
- środki na gospodarowanie zasobami wodnymi uwzględnione w planie finansowym Zakładu w badanym okresie obejmowały bieżące utrzymywanie Zakładu i podstawowe potrzeby i nie uwzględniały potrzeb inwestycyjnych. Zakład utrzymuje się ze środków za sprzedaż wody i odbiór ścieków. Wzrost kosztów funkcjonowania Zakładu, w tym cen energii i kosztów bieżących napraw, nie miał w pełni odzwierciedlenia we wzroście cen wody i odbioru ścieków, które zatwierdzane są przez Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie. Kieruje się ono przy tym głównie ochroną odbiorców usług przez wzrostem cen za wodę i odbiór ścieków,
- aby zapewnić dostawę lepszej jakości wody, w sposób nieprzerwany i pod odpowiednim ciśnieniem, należałoby przeprowadzić szereg inwestycji o wartości ok. 6.000 tys. zł, m.in. wymienić ok. 20 km sieci wodociągowej, zamontować system monitorujący ciśnienie i natężenie na sieci wodociągowej, zmodernizować hydrofornię w Kończewicach,
- aby w pełni realizować zadania związane z odprowadzaniem i oczyszczaniem ścieków należałoby za ok. 1.200 tys. zł zmodernizować przepompownię ścieków oraz kratę zewnętrzną na oczyszczalni.

(akta kontroli str. 191-195)

1.8. W 2018 r. Zakład określił taryfę za zbiorowe zaopatrzenie w wodę i zbiorowe odprowadzanie ścieków na okres 3 lat, która obowiązywała do 28 lipca 2021 r., tj. do dnia poprzedzającego dzień wejścia w życie określonej w 2021 r. nowej taryfy na okres 3 kolejnych lat. Obie taryfy zostały zatwierdzone przez organ regulacyjny – Dyrektora Zarządu Gospodarki Wodnej w Gdańsku Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie¹⁷. Wniosek Zakładu o zatwierdzenie nowej taryfy został złożony po terminie określonym w art. 24b ust. 2 ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę.

Obowiązująca taryfa została opracowana zgodnie z wymaganiami określonymi w art. 20 ust. 2-4 ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę.

Ewidencja księgowa Zakładu, dotycząca działalności w zakresie zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków, była prowadzona zgodnie z art. 20 ust. 5 ww. ustawy, w szczególności umożliwiała wydzielenie kosztów stałych i zmiennych prowadzonej działalności, jak również przychodów związanych z poszczególnymi rodzajami działalności. Zakład nie prowadził działalności inwestycyjnej.

(akta kontroli str. 196-489)

¹⁷ Decyzja nr GD/RET.070/237/D2/2018.KC z 30 lipca 2018 r. i decyzja nr GD.RZT.70.255.237.2021/D.DW z 14 lipca 2021 r.

1.9. Zakład opracował w 2021 r. taryfę w sposób zapewniający motywowanie odbiorców usług do racjonalnego korzystania z wody i ograniczania zanieczyszczenia ścieków, m.in. zaplanowano wymianę wodomierzy na lata 2021-2023, aby mieć pewność, że urządzenia pomiarowe podają precyzyjne wyniki, aktywna kontrola wycieków polegająca na cyklicznym dokonywaniu przeglądów odcinków sieci, w celu wykrycia nieszczelności.

(akta kontroli str. 220-349, 490-495)

Stwierdzona
nieprawidłowość

Wniosek o zatwierdzenie taryfy na zbiorowe zaopatrzenie w wodę i zbiorowe odprowadzanie ścieków w Gminie, dotyczący lat 2021-2023, został złożony 2 czerwca 2021 r. w Regionalnym Zarządzie Gospodarki Wodnej w Gdańsku Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie (dalej: „Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej”), tj. przekazano go 69 dni przed dniem upływu planowanego okresu obowiązywania dotychczasowej taryfy (do 10 sierpnia 2021 r.). Było to niezgodne z art. 24b ust. 2 ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę, gdyż wniosek o zatwierdzenie taryfy przekazuje się w terminie 120 dni przed dniem upływu okresu obowiązywania dotychczasowej taryfy. Opóźnienie wyniosło 51 dni.

P.o. Dyrektora Zakładu wyjaśniła, że umowę z wykonawcą na opracowanie wniosku taryfowego podpisano 2 listopada 2020 r. (z terminem wykonania do 15 kwietnia 2021 r.). Jednak z powodu ograniczeń związanych z COVID-19 oraz izolacją i kwarantanną pracowników wykonawcy i Zakładu, termin nie został dotrzymany. Ostateczna wersja wniosku wpłynęła do Zakładu 2 czerwca 2021 r. i w tym samym dniu podpisany wniosek został złożony w Regionalnym Zarządzie Gospodarki Wodnej.

(akta kontroli str. 220-349, 486-495)

OCENA CZĄSTKOWA

Przygotowanie organizacyjne i kadrowe Zakładu było wystarczające do realizacji zadań w zakresie zbiorowego zaopatrzenia w wodę i odbioru ścieków. Ograniczenia finansowe Gminy uniemożliwiały wykonanie niezbędnych remontów sieci wodociągowej i kanalizacyjnej oraz podłączenie do nich wszystkich nieruchomości. W badanym okresie Zakład dysponował wymaganymi pozwoleniami wodnoprawnymi oraz opracował regulamin dostarczania wody i odprowadzania ścieków, a ponadto określił taryfę dotyczącą cen świadczonych usług. Wniosek do organu regulacyjnego o zatwierdzenie tej taryfy złożono po obowiązującym terminie.

OBSZAR

2. Wykonywanie zadań z zakresu gospodarowania zasobami wodnymi

Opis stanu
faktycznego

2.1. Zakład nie opracował wieloletniego planu rozwoju i modernizacji urządzeń wodociagowych i urządzeń kanalizacyjnych. Zadania inwestycyjne dotyczące tych urządzeń, będących w zarządzaniu Zakładu, planował i realizował Urząd Gminy, który przygotował powyższy plan. W uchwalonym w 2018 r. przez Radę Gminy ww. planie, do wykonania w latach 2018-2021 przewidziano 18 zadań o wartości 5.960,9 tys. zł netto.

Wśród zaplanowanych 17 przedsięwzięć, których realizacja obejmowała okres objęty kontrolą, wyszczególniono: modernizację stacji uzdatniania wody w Miłoradzu i Kończewicach, przebudowę stacji uzdatniania wody w Starej Kościelnicy i Gnojewie, budowę nowego odwiertu wody w Starej Kościelnicy, budowę stacji podnoszenia ciśnienia wody w Mątowach Wielkich, przebudowę sieci wodociągowej w Pogorzalej Wsi, Bystrze i Gnojewie, budowę sieci wodociągowej w Kończewicach i Starej Wiśle, dwie modernizacje oczyszczalni ścieków w Miłoradzu, budowę sieci kanalizacyjnej w Kończewicach i Mątowach Małych oraz przebudowę sieci kanalizacyjnej w Miłoradzu i Gnojewie. Do czasu kontroli NIK zrealizowano trzy

zadania (za kwotę 2.154,8 tys. zł), a w trakcie realizacji były dwa kolejne zadania o wartości 261,0 tys. zł.

(akta kontroli str. 496-509, 1007)

2.2. Zakład nie poddawał kontroli okresowej, o której mowa w art. 62 ust. 1 pkt 2 Prawa budowlanego¹⁸ (przynajmniej raz na pięć lat), sieci wodociągowej oraz sieci kanalizacyjnej, którymi zarządza. W załączniku do ww. ustawy, wskazującym kategorie obiektów budowlanych, uwzględniono w kategorii XXVI m.in. sieci wodociągowe i kanalizacyjne.

Na terenie Gminy nie wystąpiły w badanym okresie czynniki zewnętrzne oddziałujące na sieć wodociągową oraz sieć kanalizacyjną, związane z działaniem człowieka lub ww. sił natury, w wyniku których nastąpiło uszkodzenie tych sieci lub bezpośrednie zagrożenie takim uszkodzeniem, mogące spowodować zagrożenie życia lub zdrowia ludzi, bezpieczeństwa mienia lub środowiska.

(akta kontroli str. 510-546)

Najwyższa Izba Kontroli zleciła Powiatowemu Inspektorowi Nadzoru Budowlanego w Malborku, na podstawie art. 12 pkt 3 ustawy o NIK, przeprowadzenie kontroli doraźnej Zakładu, którą objęto stan techniczny oraz przydatność do użytkowania ujęć wody w: Miłoradzu, Starej Kościelnicy, Kończewicach i Gnojewie oraz trzy wybrane odcinki sieci wodociągowej położone w Kończewicach i Pogorzalej Wsi. W wyniku kontroli ujęć wody stwierdzono następujące nieprawidłowości w zakresie ich stanu technicznego:

- w Miłoradzu: wykruszenia betonu w narożnikach żelbetowej płyty studni nr 2, ogniska korozji armatury części nadziemnej studni nr 3 oraz nieuporządkowany teren przy tej studni – zalegały fragmenty starej płyty betonowej,
- w Gnojewie: posadzka w części budynku hydroforni z miejscowymi ubytkami i wykruszeniami, ogniska korozji powierzchniowej na zbiornikach wody oraz wyrównawczym, liczne ogniska korozji na zaworach przy zbiorniku wyrównawczym, brak opaski wokół budynku, podest betonowy przy wejściu z ubytkami, odpryskami betonu, niesprawa (przerwana) instalacja odgromowa, płyta główna żelbetowa studni głębinowej z ubytkami i wykruszeniami betonu, kłapa włazowa, przewód odpowietrzający, płaszczyzna stalowa wewnętrzna oraz drabina wewnątrz studni z licznymi ogniskami korozji, brak ogrodzenia,
- w Kończewicach: posadzka betonowa w budynku hydroforni spękana z miejscowymi ubytkami i wykruszeniami betonu oraz ze śladami zawilgoceń, posadzka w obniżonej części budynku silnie zawilgocona (w dniu oględzin zalegająca woda), warstwy malarskie na ścianach złuszczone, ślady zawilgoceń na suficie, schody betonowe przy wejściu do budynku spękane z licznymi ubytkami betonu, zawilgocone i porośnięte mchem, daszek betonowy nad wejściem spękany z licznymi ubytkami (wykruszeniami) betonu, silnie zawilgocony, ubytki tynku zewnętrznego oraz warstw wykończeniowych elewacji oraz kominu w części ponad dachem, częściowo brak opaski wokół budynku, na zbiornikach technologicznych oraz przewodach wewnątrz budynku ogniska korozji powierzchniowej, zbiornik odstożnikowy – nieużytkowany, przykryty deskami, które są silnie zawilgocone i skorodowane biologicznie, na studniach głębinowych: nr 1 – płyta górna żelbetowa z miejscowymi, drobnymi ubytkami betonu, betonowa obudowa ponad gruntem spękana, w strefie bezpośrednio przy gruncie z ubytkami betonu, kłapa włazowa, komin odpowietrzający, armatura oraz drabina wewnątrz studni z ogniskami korozji, nr 2 – kłapa włazowa, komin odpowietrzający, armatura oraz drabina wewnątrz studni z ogniskami korozji,

¹⁸ Ustawa z dnia 7 lipca 1994 r. - Prawo budowlane (Dz. U. z 2020 r. poz. 1333, ze zm.).

- w Starej Kościelnicy: posadzka betonowa w budynku hydroforni z miejscowymi spękaniami i ubytkami betonu oraz ze śladami zawilgoceń, występują ślady zawilgoceń oraz zacieków na ścianach wewnątrz budynku oraz znaczne ślady zawilgoceń na wewnętrznej powierzchni stropodachu – miejscowo odkryte zbrojenie płyty stropodachu, elewacja wymaga remontu, posiada złuszczenia warstw wykończeniowych, miejscowe zawilgotnienia, betonowy podest przy wejściu spękany z ubytkami betonu, opaska wokół budynku niepełna, spękana, stalowa drabina (dostęp na dach) z ogniskami korozji, rynny niedrożne, porośnięte roślinnością, rozłączone, drzwi zewnętrzne drewniane wypaczone, zużyte powłoki malarskie, na zbiornikach technologicznych oraz armaturze wewnątrz budynku ogniska korozji powierzchniowej, na studni głębinowej, przy której zalega betonowy słupek ogrodzeniowy, płyta żelbetowa ze śladami zawilgoceń, armatura części nadziemnej ze śladami korozji, zbiornik bezodpływowy: obudowa żelbetowa delikatnie spękana, występują ubytki betonu płyty górnej (pokrywy), żeliwna kłapa i przewód wentylacyjny z ogniskami korozji, uszkodzona opaska stalowa płyty górnej.

Ponadto stwierdzono, że w jednym protokole ujęto ustalenia z kontroli okresowych rocznej i pięcioletniej w zakresie budowlanym (trzy ujęcia wody), brak badania instalacji odgromowej (trzy ujęcia wody) oraz nie przeprowadzono kontroli okresowej instalacji i urządzeń służących ochronie środowiska (jedno ujęcie), brak kontroli okresowych przed 2021 r. (cztery ujęcia wody), nieprowadzenie ksiąg obiektu przed 2021 r. (cztery ujęcia wody).

W przypadku sieci wodociagowych stwierdzono brak przeprowadzania kontroli okresowych oraz ogniska korozji, złuszczenia farby na takich elementach sieci jak hydranty naziemne i zasuwy oraz brak pokryw nasad wylotowych na niektórych hydrantach, spękaną głowicę z ubytkami żeliwa jednego z nich oraz spękaną obudowę studni betonowej, w której umieszczono zasuwę.

(akta kontroli str. 547-795)

P.o. Dyrektora Zakładu wyjaśniła m.in., że nieprawidłowości stwierdzone w ww. kontroli są wynikiem wieloletnich zaniedbań w zakresie remontów i modernizacji ujęć wody i sieci wodociagowej. Po przejęciu funkcji i analizie posiadanej dokumentacji zleciła przegląd techniczny poszczególnych hydroforni oraz sieci i w miarę posiadanych środków finansowych na bieżąco usuwane są nieprawidłowości. Obecnie Zakład nie dysponuje wystarczającymi środkami finansowymi aby móc jednorazowo usunąć wszystkie nieprawidłowości wskazane przez nadzór budowlany, powstałe na przestrzeni ostatnich kilkunastu lat.

(akta kontroli str. 960-963)

2.3. W Gminie ustanowiono strefy ochronne ujęć wody podziemnej, obejmujące tereny ochrony bezpośredniej czterech ujęć wody (nie było stref ochrony pośredniej). Dyrektor Zarządu Zlewni w Elblągu Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie wydał z urzędu w lutym 2020 r. decyzje o ustanowieniu takich stref dla ujęć wody w Miłoradzu, Starej Kościelnicy i Kończewicach (wcześniej obowiązywały decyzji wydane przez Wojewodę Elbląskiego). Dla ujęcia wody w Gnojewie obowiązuje (do 2024 r.) decyzja Starosty Malborskiego z 2004 r. w sprawie ustanowienia w ww. miejscowości strefy ochrony bezpośredniej.

Nie przeprowadzono analizy ryzyka, o której mowa w art. 133 ust. 3 Prawa wodnego, obejmującej ocenę zagrożeń zdrowotnych z uwzględnieniem czynników negatywnie wpływających na jakość ujmowanej wody w czterech ujęciach w Gminie. Termin wykonania analizy upływa 31 grudnia 2022 r. (art. 551 ust. 2 ww. ustawy).

(akta kontroli str. 796-818, 835-838)

W wyniku oględzin NIK terenów ochrony bezpośredniej czterech ujęć wody stwierdzono m.in., że:

- na ich terenie nie użytkowano gruntów do celów niezwiązanych z eksploatacją ujęcia wody (art. 127 Prawa wodnego),
 - teren był zagospodarowany zielenią (art. 128 pkt 2 ww. ustawy),
 - teren ochrony trzech ujęć wody był ogrodzony (art. 129 ust. 1 ww. ustawy), przy czym teren ochrony studni nr 3 w Miłoradzu został ogrodzony siatką, która była rozerwana na szerokości ok. 3 m, natomiast teren ochrony czwartego ujęcia (Gnojewo) nie był ogrodzony i nie było tam tablicy informacyjnej o ustanowieniu strefy ochronnej i zakazie wstępu osób nieupoważnionych (art. 129 ust. 2 ww. ustawy),
 - bramy wjazdowe na teren w Starej Kościelnicy, Kończewicach i Miłoradzu (studnia nr 3) nie były zamknięte na kłódki,
 - na ogrodzeniu terenu studni nr 3 w Miłoradzu brak było tablicy informacyjnej o ustanowieniu strefy ochronnej i zakazie wstępu osób nieupoważnionych,
- a ponadto treść trzech tablic informacyjnych umieszczona na ogrodzeniach ujęć wody w Miłoradzu (studnie 1 i 2), Starej Kościelnicy i Kończewicach była niezgodna z załącznikiem nr 4 do rozporządzenia w sprawie wzorów tablic informacyjnych o strefie ochronnej ujęcia wody¹⁹.

(akta kontroli str. 818-834)

2.4. W zakresie realizacji przez Zakład obowiązków określonych przez Starostę Malborskiego w pozwoleniach wodnoprawnych na pobór wody podziemnej z ujęć w Miłoradzu, Starej Kościelnicy, Kończewicach i Gnojewie stwierdzono, że:

- w trzech ujęciach nie przekroczono w latach 2019-2020 wydajności eksploatacyjnej studni, a w przypadku ujęcia w Miłoradzu wydobyto w 2019 r. o 71.484 m³ wody, a w 2020 r. o 82.378 m³ wody więcej niż limit określony w pozwoleniu wodnoprawnym (Zakład nie otrzymał decyzji i nie ponosił opłaty podwyższonej, o której mowa w art. 280 pkt 2 lit. a Prawa wodnego),
- nie prowadzono książek eksploatacyjnych ujęć, które założono w trakcie kontroli NIK,
- nie wykonywano pomiarów wydajności i poziomu zwierciadła wody w studniach,
- w trzech ujęciach wody, do czasu kontroli NIK, wykorzystywano wodomierze, które nie posiadały ważnych legalizacji.

W przypadku oczyszczalni ścieków w Miłoradzu, zgodnie z pozwoleniem wodnoprawnym Starosty Malborskiego ilość ścieków odprowadzonych do odbiornika w 2019 r. i 2020 r. nie przekroczyła maksymalnej ich ilości określonej w pozwoleniu, a do pomiaru ilości odprowadzanych ścieków do odbiornika wykorzystywano przepływomierz elektromagnetyczny, zainstalowany w studziencie pomiarowej.

(akta kontroli str. 57, 112-130, 796-797, 802-817, 841-844, 920-957, 1007)

2.5. Straty wody wyniosły: w 2019 r. – 45,4 tys. m³, w 2020 r. – 46,9 tys. m³ i w I połowie 2021 r. – 8,9 tys. m³.

P.o. Dyrektora Zakładu wyjaśniła, że ograniczenie strat wody oraz jej racjonalne zużycie jest jednym z głównych celów działalności Zakładu. Straty wody w sieci jej dystrybucji są niestety nieuniknione. Cały proces obniżania poziomu strat wody należy rozpatrywać w perspektywie długoterminowej. Głównymi czynnikami mającymi wpływ na rzeczywiste straty wody są: zły stan techniczny materiałów przewodów, złączy i armatury, czyli szczelności, których przyczyną jest korozja, awarie sieci oraz bardzo często przyłączy wodociągowych, oddziaływanie środowiska, np. susze, płukanie sieci, kradzież wody. Zakład na przełomie ostatnich

¹⁹ Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 1 lipca 2019 r. w sprawie wzorów tablic informacyjnych o strefie ochronnej ujęcia wody (Dz. U. poz. 1217).

kilku lat wprowadził szereg działań, aby straty wody skutecznie zmniejszyć. Podjęto m.in. takie działania jak: zminimalizowanie rozliczenia za wodę ryczałtowo, legalizowanie wodomierzy w terminie, zastosowanie wodomierzy odpornych na działanie pola magnetycznego, montaż przepływomierzy w ujęciach wody, kontrola objętości wody zużywanej na potrzeby własne, aktywna kontrola przecieków polegająca na cyklicznym dokonywaniu przeglądów wyznaczonych obszarów sieci wodociągowej w celu wykrycia istniejących na niej nieprawidłowości, prowadzenie pomiarów poboru wody, regularna kontrola sieci wodociągowej, ocena stanu technicznego polegająca na ewidencji uszkodzeń i napraw, bieżąca naprawa awarii. Ponadto wyjaśniła, że Zakład nie posiada oszacowanego ekonomicznego poziomu wycieku z sieci, czyli docelowego minimalnego poziomu, do jakiego powinny być ograniczone straty wody w sieci wodociągowej przy najniższych kosztach eksploatacyjnych.

(akta kontroli str. 958, 964-965, 970-973)

W 2019 r. wymieniono 55 wodomierzy, w 2020 r. – 19, a w I połowie 2021 r. – 18, co umożliwiło dokładny pomiar zużytej wody. W ww. okresie usuwano awarie sieci wodociągowej, w celu jej uszczelnienia. Na te działania wydano ze środków własnych Zakładu w kolejnych latach: 12,7 tys. zł, 13,5 tys. zł i 1,4 tys. zł.

Ponadto wykonywano pomiary rozbiórów wody (zwiększony rozbiór najczęściej wskazywał na awarię sieci), co pozwoliło na kontrolę wycieków.

(akta kontroli str. 964)

2.6. W okresie objętym kontrolą wystąpiło 120 awarii sieci wodociągowej (51²⁰ w 2019 r., 53²¹ w 2020 r. i 16²² w I połowie 2021 r.) i 149 awarii sieci kanalizacyjnej (62²³ w 2019 r., 48²⁴ w 2020 r. i 39²⁵ w I połowie 2021 r.).

Czas awarii sieci wynosił od jednej do czterech godzin. Wskaźnik intensywności awarii sieci wodociągowej (liczony jako liczba uszkodzeń na 1 km sieci) wyniósł 1,19 w 2019 r., 1,23 w 2020 r. i 0,37 w I połowie 2021 r., a sieci kanalizacyjnej odpowiednio: 1,35, 1,04 i 0,85.

P.o. Dyrektora Zakładu wyjaśniła, że:

- aby zmniejszyć awaryjność sieci należałoby wymienić większą jej część. Ponad 90% to sieć, która ma powyżej 20 lat. Ograniczone środki finansowe Zakładu i Gminy uniemożliwiają podjęcie takich działań. Gmina starała się pozyskać środki zewnętrzne. W 2021 r. pozyskano z programu wsparcia na realizację zadań inwestycyjnych przez jednostki samorządu terytorialnego środki w wysokości 82 tys. zł, na wymianę najbardziej awaryjnego odcinka sieci wodociągowej o długości 600 m,
- główną przyczyną awarii jest stara sieć wodociągowa, na której często występują pęknięcia czy rozszczelnienia. Skutkami awarii są przede wszystkim straty wody i przerwa w jej dostawie do odbiorców. Na sieci kanalizacyjnej awarie występują głównie w przepompowniach ścieków. Częste usterki pomp powodują, że przepompownia przestaje działać i ściek nie jest pompowany do oczyszczalni ścieków. Zamontowane pompy często są stare i wyeksploatowane, w związku z tym nie radzą sobie z przychodzącym ściekiem. Również często bezmyślność

²⁰ 49 pęknięć lub rozszczelnień na łączeniu rur i dwa uszkodzenia hydrantów.

²¹ 46 pęknięć lub rozszczelnień na łączeniu rur, cztery uszkodzenia hydrantów i trzy awarie hydroforni.

²² Pęknięcia lub rozszczelnienia na łączeniu rur.

²³ Osiem dotyczyło sieci kanalizacyjnej (pęknięcia i rozszczelnienia), a 54 – przepompowni (awarie pomp, pływaków lub sond).

²⁴ Osiem dotyczyło sieci kanalizacyjnej (pęknięcia i rozszczelnienia), a 40 – przepompowni (awarie pomp, pływaków lub sond).

²⁵ Trzy dotyczyły sieci kanalizacyjnej (pęknięcia i rozszczelnienia), a 36 – przepompowni (awarie pomp, pływaków lub sond).

odbiorcy usług, który często wrzuca do kanalizacji rzeczy jakie nie powinny się tam znaleźć powoduje, że pompy przestają działać i często ulegają spaleniu.

(akta kontroli str. 64-67, 959, 966-973)

2.7. We wszystkich czterech ujęciach wody w Gminie technologia uzdatniania wody polegała na wykorzystywaniu naturalnych procesów uzdatniania wody. Jak wyjaśniła p.o. Dyrektora Zakładu, zastosowano napowietrzanie wody przy wykorzystaniu sprężonego powietrza w areatorach (sprężarki), które posiadają odpowiedni czas przetrzymywania wody (do dwóch minut). W tym czasie woda reaguje z tlenem i powstają związki nierozpuszczalne manganu i żelaza. Związki te razem z wodą kierowane są na filtry. W filtrach zastosowano złoża żwirowo-katalityczne, które umożliwiają wychwycenie związków nierozpuszczalnych, znajdujących się w wodzie po napowietrzeniu. Woda po filtracji jest czysta i retencjonowana w zbiornikach retencyjnych.

W badanym okresie nie wprowadzono w Gminie zmian w stosowanej technologii uzdatniania wody w poszczególnych ujęciach. Jak wyjaśniła p.o. Dyrektora Zakładu, modernizacja stacji uzdatniania wody w Miłoradzu polegała na zastosowaniu nowych urządzeń, zaś sama technologia uzdatniania wody pozostała bez zmian.

(akta kontroli str. 975-977)

2.8. Materiały i urządzenia zastosowane w trzech ujęciach wody (Kończewice, Stara Kościelnica i Gnojewo), jak wyjaśniła p.o. Dyrektora Zakładu, pochodzą z lat 60-tych, kiedy to ich zarządcą było przedsiębiorstwo wodno-kanalizacyjne z Malborka. Zakład posiadał pozytywną ocenę higieniczną Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Malborku (dalej: „PPIS w Malborku”) dla wyrobów i materiałów zastosowanych w procesach uzdatniania wody w zmodernizowanym ujęciu wody w Miłoradzu.

(akta kontroli str. 975-983)

2.9. Mieszkańcy Gminy otrzymywali od Wójta Gminy informacje związane z jakością wody niespełniającej wymagań określonych w rozporządzeniu w sprawie jakości wody, które były publikowane na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Urzędu Gminy oraz Zakładu, a ponadto były wywieszane na tablicach ogłoszeń w sołectwach Gminy. Publikowano komunikaty opracowane przez wojewódzkiego i powiatowego inspektora sanitarnego.

W przypadku, o którym mowa w § 21 ust. 1 pkt 2-4 rozporządzenia w sprawie jakości wody, Zakład nie przekazywał odbiorcom usług pisemnej informacji o podejmowanych oraz planowanych działaniach naprawczych mających na celu zapewnienie należytej jakości dostarczanej wody wraz ze wskazaniem terminu ich zakończenia.

(akta kontroli str. 984-987)

2.10. W latach objętych kontrolą Zakład nie stosował obniżek ceny wody za niedostarczanie wody odpowiedniej jakości, w wystarczającej ilości, pod odpowiednim ciśnieniem. W zawieranych umowach nie uwzględniano postanowień umożliwiających zastosowanie obniżek cen wody w ww. przypadkach.

(akta kontroli str. 975-977, 988-990)

2.11. Sprawozdania M-06 o wodociągach i kanalizacji za 2019 r. i 2020 r., które terminowo przekazano do urzędu statystycznego, zawierały nierzetelne dane. Zakład nie wykazał w nich bowiem (w określonym wierszu) sprzedaży hurtowej wody, wykazał czynne źródła uliczne, których nie było w Gminie oraz wykazał błędną liczbę czynnych przyłączy wodociągowych i kanalizacyjnych do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania, a w sprawozdania za 2019 r. również zaniżoną o 1,4 tys. m³ ilość wody dostarczonej wodociągiem.

(akta kontroli str. 64-67, 108-110, 965, 974, 1005, 1194-1198)

2.12. W sprawie utrudnień i ograniczeń jakie dostrzega Zakład w zakresie realizacji zadań objętych kontrolą p.o. Dyrektora wyjaśniła, że brak strategicznego podejścia w zarządzaniu Zakładem w latach poprzednich spowodowało, że w obecnej chwili musi się on zmierzyć z wieloma utrudnieniami i ograniczeniami dotyczącymi jego funkcjonowania. Sieć jest stara, 90% ma powyżej 20 lat, co skutkuje częstymi awariami. Przekłada się to na trudności w planowanym wykonywaniu bieżących zadań. Zadania planowane, często przerywane są ze względu na powstałe awarie. Brak jest wystarczającej liczby pracowników ze względu na ograniczone środki finansowe. Kolejną sytuacją, która wpływa na działalność Zakładu jest niestabilna sytuacja rynkowa w odniesieniu do cen energii elektrycznej, wzrost kosztów obsługi, co nie ma odniesienia w cenie wody i ścieków regulowanych przez Przedsiębiorstwo Wodne Wody Polskie. Występujące ciągle braki w środkach finansowych skutkują brakiem podjęcia niezbędnych wymaganych zadań, w tym remontów, modernizacji starej sieci i obiektów. Wieloletnie zaniedbania w bieżących remontach spowodowały, że obecnie większość sieci i obiektów wymaga pilnej interwencji. Utrudnia to wdrożenie planu działania i rozwoju Zakładu na kolejne lata, ponieważ sytuacja jest niestabilna. Błędy w inwestycjach, w tym między innymi rozbudowa oczyszczalni ścieków w Miłoradzu, która odbywała się w latach 2013-2015, nie objęła montażu np. systemu monitoringu działania obiektu, co generuje wyższe koszty i utrudnienia bieżący nadzór nad obiektem. Jednostka jest zakładem budżetowym bez osobowości prawnej, co skutkuje tym że jest ograniczony prawnie w kwestii realizacji inwestycji. Są one wykonywane przez Gminę, a decyzja o przyznaniu środków na daną inwestycję leży po stronie Rady Gminy. Często brak pozytywnej decyzji ze strony Rady oraz brak środków w budżecie Gminy skutkuje brakiem poprawy funkcjonowania sieci wodno-kanalizacyjnej.

(akta kontroli str. 975-977)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Zakład nie poddawał kontroli okresowej sieci wodociągowej i kanalizacyjnej, którymi zarządza (przynajmniej raz na pięć lat), co naruszało art. 62 ust. 1 pkt 2 Prawa budowlanego.

P.o. Dyrektora Zakładu wyjaśniła, że po objęciu stanowiska we wrześniu 2019 r. przeprowadziła analizę funkcjonowania jednostki pod kątem prawidłowości przeprowadzania przeglądów technicznych budynków hydroforni jak i sieci wodno-kanalizacyjnej. Stwierdzono, że wcześniej ich nie wykonywano. Obecnie w miarę możliwości finansowych Zakładu przeglądy są zlecane. W pierwszej kolejności przeprowadzono kontrole techniczne i elektryczne budynków hydroforni.

W wyniku kontroli NIK, w dniach 16-18 sierpnia 2021 r., zostały przeprowadzone wymagane kontrole okresowe sieci wodociągowej i kanalizacyjnej w Gminie.

(akta kontroli str. 510-546)

2. Teren ochrony bezpośredniej ujęcia wody podziemnej:
 - a) studni nr 3 w Miłoradzu:
 - został ogrodzony siatką, która była rozerwana na szerokości ok. 3 m,
 - brama wjazdowa na teren nie była zamknięta na kłódkę (zardzewiałą),
 - na ogrodzeniu terenu brak było tablicy informacyjnej o ustanowieniu strefy ochronnej i zakazie wstępu osób nieupoważnionych,
 - b) w Starej Kościelnicy: brama wjazdowa na teren nie była zamknięta na kłódkę (zardzewiałą),
 - c) w Kończewicach: brama wjazdowa na teren nie była zamknięta na kłódkę (zardzewiałą), lecz na opaskę zaciskową z tworzywa sztucznego,

d) w Gnojewie: nie był ogrodzony i brak było tablicy informacyjnej o ustanowieniu strefy ochronnej i zakazie wstępu osób nieupoważnionych, co naruszało przepisy art. 129 ust. 1 i 2 Prawa wodnego, w myśl których ww. tereny powinny być ogrodzone i odpowiednio oznaczone.

Ponadto na ogrodzeniach terenów ochrony bezpośredniej ujęć wody w Miłoradzu (studnie 1 i 2), Starej Kościelnicy i Kończewicach umieszczono tablice informacyjne z napisem o brzmieniu: „Teren ochrony bezpośredniej ujęcia wody osobom nieupoważnionym wstęp wzbroniony”, podczas gdy zgodnie z załącznikiem nr 4 do rozporządzenia w sprawie wzorów tablic informacyjnych o strefie ochronnej ujęcia wody napis na tablicy winien brzmieć: „Teren ochrony bezpośredniej ujęcia wody podziemnej osobom nieupoważnionym wstęp wzbroniony”.

(akta kontroli str. 818-834)

Z wyjaśnień p.o. Dyrektora Zakładu wynikało, że:

- rozerwanie siatki ogrodzenia studni nr 3 w Miłoradzu było niezbędne w celu usunięcia w maju 2021 r. awarii przy samej studni. Wówczas teren był bardzo podmokły, stąd naprawa ogrodzenia była utrudniona,
- brak zamkniętych kłódek na bramach wjazdowych był wynikiem zaniedbań pracowników Zakładu odpowiedzialnych za porządek przy ujęciach oraz niezgłoszeniem tego dyrekcji,
- teren ujęcia wody w Gnojewie nie był ogrodzony, ponieważ stare ogrodzenie zostało zdemontowane podczas modernizacji hydroforni rozpoczętej w maju 2018 r. Następnie uznano konieczność wykonania kolejnych prac, po wykonaniu których ogrodzenie zostanie zamontowane, wraz z odpowiednią tablicą informacyjną,
- na umieszczonych tablicach wystąpił błąd (brak wyrazu „podziemnej”) i że Zakład zamówił tablice o prawidłowej treści.

W trakcie kontroli NIK ogrodzenie terenu ochrony bezpośredniej ujęcia wody podziemnej ze studni nr 3 w Miłoradzu zostało naprawione, teren ujęcia wody w Gnojewie został ogrodzony, na bramach wjazdowych na teren ujęć wody założono nowe kłódki, na ogrodzeniach terenów umieszczono tablice informacyjne o ustanowieniu strefy ochronnej i zakazie wstępu osób nieupoważnionych, których treść była zgodna z załącznikiem nr 4 do rozporządzenia w sprawie wzorów tablic informacyjnych o strefie ochronnej ujęcia wody.

(akta kontroli str. 835-840, 993-1004)

3. Zakład nie wykonał poniższych obowiązków określonych przez Starostę Malborskiego w wydanych na podstawie m.in. art. 128 ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. - Prawo wodne²⁶ pozwoleniach wodnoprawnych na pobór wody podziemnej z ujęć w Miłoradzu, Starej Kościelnicy, Kończewicach i Gnojewie (w pozwoleniu ustala się cel i zakres korzystania z wód, warunki wykonywania uprawnień oraz obowiązki niezbędne ze względu na ochronę zasobów środowiska, interesów ludności i gospodarki):
- nie prowadził ksiąg eksploatacyjnych ujęć,
 - nie wykonał w badanym okresie w każdym z ujęć 11 pomiarów wydajności i poziomu zwierciadła wody w studniach (co kwartał, w terminach wskazanych w pozwoleniach),

²⁶ Dz. U. z 2017 r. poz. 1121, ze zm. – ustawa obowiązywała do 31 grudnia 2017 r. Natomiast pozwolenia wodnoprawne wydane na jej podstawie zachowują moc, zgodnie z art. 545 ust. 7 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. - Prawo wodne.

- z ujęcia w Miłoradzu wydobył w 2019 r. 205.804 m³ wody i w 2020 r. – 216.698 m³ wody, tj. o 71.484 m³ w 2019 r. i o 82.378 m³ w 2020 r. wody więcej niż maksymalna ilość wody pobieranej z tego ujęcia określona w pozwoleniu²⁷ (na 134.320 m³),
 - wykorzystywał w trzech ujęciach wody (w Starej Kościelnicy, Kończewicach i Gnojewie) wodomierze, które nie posiadały ważnych legalizacji.
- (akta kontroli str. 112-130, 841-842)

P.o. Dyrektora Zakładu wyjaśniła, że:

- po objęciu stanowiska i analizie dokumentów stwierdziła, że od początku istnienia Zakładu nie założono księzek eksploatacyjnych ujęć wody, a tym samym nie były robione pomiary wydajności studni i poziomu zwierciadła wody. Sukcesywnie, w miarę posiadanych środków, rozpoczęła wprowadzanie procedur oraz realizację obowiązków prawnych Zakładu,
- w okresie poprzedzającym okres objęty kontrolą NIK zamknęto hydroformię obsługującą dwa sołectwa, które przyłączono do ujęcia wody w Miłoradzu, co wpłynęło na zwiększenie poboru wody. Po objęciu obowiązków Dyrektora, analizie poboru wody w Miłoradzu i uzyskaniu danych za cały 2019 r. stwierdziła przekroczenie poboru wody. W związku z planowaną modernizacją ujęcia wody w ww. miejscowości zgłosiła do Urzędu Gminy wzięcie pod uwagę w tej inwestycji opracowania operatu wodnoprawnego, który uwzględni zwiększony pobór wody. Z powodu nadmiaru obowiązków nie poinformowano Starosty Malborskiego o zaistniałej sytuacji,
- w ramach prowadzonej sukcesywnie analizy funkcjonowania Zakładu nie była w stanie zweryfikować w jakim okresie zamontowano wodomierze i kiedy upływał okres ich legalizacji.

Gmina złożyła 21 maja 2021 r. do Zarządu Zlewni w Elblągu Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie wniosek o wydanie pozwolenia wodnoprawnego na pobór wód podziemnych z ujęcia wody w Miłoradzu, do którego załączyła operat wodnoprawny. Określono w nim maksymalną roczną ilość wody pobieranej z ujęcia na 219.000 m³. Do 23 września 2021 r. nie wpłynęła do Zakładu decyzja w tej sprawie.

W wyniku kontroli NIK założono książki eksploatacyjne dla czterech ujęć wody oraz zakupiono i zamontowano nowe wodomierze w trzech ujęciach wody.

(akta kontroli str. 845-957, 1007)

4. Sprawozdania M-06 o wodociągach i kanalizacji za 2019 r. i 2020 r. sporządzono nierzetelnie, gdyż:
 - nie wykazano sprzedaży hurtowej wody (wiersz 07), która wyniosła w 2019 r. 14,8 tys. m³, a w 2020 r. – 19,0 tys. m³,
 - wykazano dziewięć czynnych źródeł ulicznych, podczas gdy w latach objętych kontrolą nie było ich na terenie Gminy,
 - w Dziale 1. Eksploatacja wodociągu i kanalizacji sprawozdania za 2019 r. wykazano ilość wody dostarczonej wodociągiem razem (wiersz 09) 198,3 tys. m³, podczas gdy faktycznie wodociągiem dostarczono 199,7 tys. m³, tj. więcej o 1,4 tys. m³,
 - w dziale dotyczącym danych o wodociągach – stan na 31 XII wykazano czynne przyłącza wodociągowe do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania: 544 w 2019 r. i 550 w 2020 r., podczas gdy faktyczna ich liczba w tych latach wynosiła 527 (mniej o 17 i o 23),

²⁷ Decyzja nr OS 62231/3/08-4 Starosty Malborskiego z 12 grudnia 2008 r. w sprawie udzielenia pozwolenia wodnoprawnego na pobór wód podziemnych z ujęcia zlokalizowanego w Miłoradzu.

- w dziale dotyczącym danych o kanalizacji – stan na 31 XII wykazano czynne przyłącza kanalizacyjne do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania: 479 w 2019 r. i 480 w 2020 r., podczas gdy faktyczna ich liczba w tych latach wynosiła 393 (mniej o 86 i o 87).
(akta kontroli str. 62-67, 965, 1194-1198)

Z wyjaśnień p.o. Dyrektora Zakładu, która sporządziła ww. sprawozdania, wynika, że:

- sprzedaż wody hurtowej została ujęta łącznie w punkcie 09 sprawozdań i nie została wyodrębniona w punkcie 07 oraz, że błąd który powstał nie będzie popełniany w kolejnych okresach sprawozdawczych,
- źródle zostały wykazane w sprawozdaniach w wyniku powielenia błędu powstałego w latach poprzednich. Zakład poprawi to w nowym okresie sprawozdawczym,
- omyłkowo w wierszu 09 wpisano dane dotyczące faktycznej sprzedaży wody, a nie jej zużycia,
- w związku z tym, iż w Gminie nie prowadzono rejestru budynków i nie robiono aktualizacji, do sprawozdań za 2019 i 2020 r. przyjęto dane wyjściowe przekazane wcześniej przez Urząd Gminy, które najprawdopodobniej były szacunkowe. W badanym okresie liczba przyłączy wodociągowych i kanalizacyjnych zwiększyła się o nowe przyłącza. W czasie kontroli NIK Urząd Gminy zlecił przeprowadzenie inwentaryzacji budynków, w związku z czym zaktualizowano dane. Ponadto wyjaśniła, że ponieważ sprawozdań do GUS nie można poprawiać w ciągu roku, w nowym okresie sprawozdawczym dane zostaną zaktualizowane.

(akta kontroli str. 108-110, 1194-1198)

5. Zakład nie przekazywał odbiorcom usług, w przypadku, o którym mowa w § 21 ust. 1 pkt 2-4 rozporządzenia w sprawie jakości wody, pisemnej informacji o podejmowanych oraz planowanych działaniach naprawczych mających na celu zapewnienie należytej jakości dostarczanej wody wraz ze wskazaniem terminu ich zakończenia. Było to niezgodne z § 26 ust. 3 ww. rozporządzenia.

P.o. Dyrektora Zakładu wyjaśniła, iż powyższej informacji nie przekazywano w związku z tym, że Zakład nie posiada osobowości prawnej i nie ma możliwości realizacji inwestycji. Wszelkie informacje na temat planowanych i wykonywanych inwestycji w celu poprawy jakości wody były w posiadaniu Urzędu Gminy.

Zdaniem NIK przepisy rozporządzenia w sprawie jakości wody nie uzależniają obowiązków informacyjnych nałożonych na przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne od posiadania osobowości prawnej czy realizacji inwestycji.

(akta kontroli str. 986-987)

OCENA CZĄSTKOWA

Część zadań Zakładu z zakresu gospodarowania wodami wykonano nieprawidłowo. Do czasu kontroli NIK nie zabezpieczono w odpowiedni sposób terenów ochrony bezpośredniej czterech ujęć wody podziemnej w Gminie i nie zapewniono przeprowadzenia wymaganych kontroli okresowych sieci wodociągowej oraz kanalizacyjnej. Ponadto nie wykonywano niektórych obowiązków określonych w pozwoleniach wodnoprawnych na pobór wody podziemnej z ujęć wody oraz nierzetelnie sporządzono sprawozdania M-06 o wodociągach i kanalizacji za 2019 r. i 2020 r. Niemniej jednak NIK zauważa, iż mimo ograniczeń finansowych na bieżąco usuwano awarie, dzięki czemu czas trwania pojedynczej awarii nie przekraczał doby.

3. Nadzór nad zbiorowym zaopatrzeniem w wodę i odprowadzaniem ścieków

Opis stanu faktycznego

3.1. W Zakładzie nie opracowano wewnętrznych wytycznych, zaleceń w zakresie wewnętrznej kontroli jakości wody.

Wewnętrzna kontrola jakości wody odbywała się na podstawie zaakceptowanych przez PPIS w Malborku harmonogramów, zgodnie z rozporządzeniem w sprawie jakości wody.
(akta kontroli str. 1014-1036)

W okresie objętym kontrolą, zgodnie z przyjętymi harmonogramami pobierania próbek wody, pobranych zostało:

- a) w 2019 r. łącznie 28 prób wody, z tego w zakresie:
- parametrów grupy A – 8,
 - parametrów grupy A1 (parametry grupy A uzupełnione stężeniem fluorków i jonu amonowego) – 4,
 - parametrów grupy B (uzupełnione badaniem na metale ciężkie, pestycydy) – 2,
 - parametrów Z (stężenie fluorków i jonu amonowego) – 8,
 - parametrów Z1 (stężenie jonu amonowego) – 6,
- b) w 2020 r. łącznie 28 prób wody, z tego w zakresie:
- parametrów grupy A – 4,
 - parametrów grupy A1 (parametry grupy A uzupełnione stężeniem jonu amonowego) – 8,
 - parametrów grupy B – 4,
 - parametrów Z (stężenie fluorków) – 12,
- c) w 2021r. (do 31 sierpnia) łącznie 19 prób wody (z zaplanowanych do końca roku – 24), z tego w zakresie:
- parametrów grupy A – 3,
 - parametrów grupy A1 (parametry grupy A uzupełnione stężeniem jonu amonowego) – 7,
 - parametrów grupy B – 2,
 - parametrów Z (stężenie fluorków) – 7.

(akta kontroli str. 1014-1036)

W okresie objętym kontrolą Zakład prowadził monitoring sieci wodociągowej wyłącznie w hydroforniach czterech ujęć wody, na wprowadzeniu wody do sieci. Monitoring taki polegał na przeprowadzaniu kontroli przez pracowników Zakładu w hydroforniach (jeden raz w tygodniu) i odczycie urządzeń pomiarowych. Dokonywano pomiaru ciśnienia za pomocą manometrów oraz pomiaru natężenia przepływu wody poprzez przepływomierze. Nie stwierdzono odchyłeń ciśnienia wody i natężenia przepływu wody. Nie prowadzono pomiaru szczelności (wycieków wody). Zakład nie prowadził rejestrów odczytów z ww. urządzeń pomiarowych. Natomiast w pozostałej części sieci wodociągowej, tj. w przewodach, nie prowadzono pomiarów ciśnienia wody, natężenia przepływu wody oraz ich szczelności.

P.o. Dyrektora Zakładu wyjaśniła, że badanie ww. parametrów wiązałoby się z zakupem i montażem odpowiednich urządzeń pomiarowych i zamontowaniem ich na sieci wodociągowej. Należałoby wyznaczyć punkty opomiarowania strefowego, uzbroić w przepływomierze elektromagnetyczne bateryjne, wyposażone w zintegrowany moduł GPRS do transmisji danych oraz przetworniki ciśnienia, co pozwoliłoby na monitorowanie, wizualizowanie i archiwizowanie danych w zakresie parametrów ilości i ciśnienia przepływu wody. Takie rozwiązanie przekracza możliwości finansowe Zakładu. Ponadto wyjaśniła, że w ramach monitoringu

pomiaru ciśnienia wody w przewodach zostanie wyznaczonych dziesięć punktów pomiaru (hydranty) do dokonywania regularnego pomiaru ciśnienia, które będzie dokumentowane w odpowiednim rejestrze z pomiarów.

(akta kontroli str. 1010, 1014-1017)

Do września 2021 r. Zakład nie korzystał z automatycznego monitoringu sieci wodociągowej. W ww. miesiącu zamontowany został automatyczny monitoring w stacji uzdatniania wody w Miłoradzu.

Koszty zakupu monitoringu (m.in. zestaw komputerowy, oprogramowanie sterujące, wizualizacje) wyniosły 29,2 tys. zł brutto, z tego: 15,1 tys. zł z Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 i 14,1 tys. zł ze środków własnych Urzędu Gminy.

Automatyczny monitoring umożliwia m.in.: kontrolę procesu uzdatniania wody, zbieranie informacji z przetworników poziomu wód umieszczonych w zbiornikach wody uzdatnionej, wydawanie komend startu i zatrzymania procesu uzdatniania wody, wybór, sterowanie i kontrolę pracy pomp głębinowych, sterowanie pracą zestawu dozującego, sterowanie i kontrolę pracy pompy płuczającej i dmuchawy powietrza, zbieranie informacji z przepływomierzy elektromagnetycznych, kontrolę procesu uzdatniania wody.

(akta kontroli str. 1014-1017, 1037-1038)

3.2. Na lata 2019-2021, zgodnie z § 6 pkt 4 i 5 rozporządzenia w sprawie jakości wody, Zakład ustalił i uzgodnił z PPIS w Malborku częstotliwość pobierania próbek wody do badań oraz punkty czerpalne do pobierania próbek wody do badań²⁸ w dziewięciu miejscowościach²⁹, a także harmonogram (częstotliwość) pobierania próbek wody do badań. Zakład nie występował o akceptację PPIS w Malborku, o której mowa w § 14 ust. 1 rozporządzenia w sprawie jakości wody, tj. zmniejszenia wykazu parametrów podlegających monitorowaniu wskazanego w części A i w części B załącznika nr 2 do ww. rozporządzenia lub zmniejszenia minimalnej częstotliwości pobierania próbek wody do badań jakości wody określonej w załączniku nr 3 do ww. rozporządzenia dla parametrów podlegających monitorowaniu.

Kontrole w zakresie parametrów A obejmowały m.in.: ogólną liczbę organizmów w temperaturze 22° C, obecność bakterii grupy coli, mętność, barwę, smak, stężenie jonów wodoru (pH) oraz przewodność elektryczną. Ich zakres był zgodny z parametrami grupy A określonymi w § 6 rozporządzenia w sprawie jakości wody.

W zakresie parametrów grupy B kontrola wewnętrzna wody obejmowała parametry ujęte w harmonogramach i określone w § 6 ww. rozporządzenia, z wyjątkiem czterech parametrów (akrylamidu, bromianów, epichlorohydryny, miedzi), które nie były objęte badaniami we wszystkich ośmiu próbach wody oraz chlorku winylu (nie objęte badaniami w sześciu próbach) i pestycydów (nie objęte badaniami w jednej próbie).

Zakład dotychczas nie przeprowadzał oceny ryzyka, o której mowa w § 12 rozporządzenia w sprawie jakości wody i nie występował do PPIS w Malborku o akceptację zmniejszenia wykazu parametrów podlegających monitorowaniu.

W 2021 r. w przypadku dwóch badań parametrów grupy B, zawyżono ceny ich wykonania w stosunku do obowiązującego cennika, a także objęto badaniami

²⁸ W 2019 r. – 12 punktów, w 2020 r. – 10 punktów, w 2021 r. – 10 punktów.

²⁹ Miłoradz, Kraśniewo, Mątowny Wielkie, Pogorzała Wieś, Kończewice, Bystrze, Stara Wisła, Stara Kościelnica, Gnojewo.

dotatkowo trzy parametry (trichlorometan, bromodichlorometan, Σ THM), pomimo braku takiego wymogu – nie dezynfekowano wody związkami chloru.

(akta kontroli str. 1014-1036, 1263-1325)

3.3. Badanie wody w zakresie wymagań dotyczących substancji promieniotwórczych w czterech ujęciach wody przeprowadzono w 2017 r., tj. w terminie określonym w § 36 ust. 1 w związku z § 2 pkt 4 rozporządzenia w sprawie jakości wody (nie później niż do 31 grudnia 2018 r.). Wstępnym monitoringiem objęto parametry radiologiczne izotopów radu Ra-226, Ra-228, radonu Rn-222 oraz trytu. W wyniku tych badań PPIS w Malborku³⁰ potwierdził przydatność wody do spożycia przez ludzi w zakresie wymagań dotyczących substancji promieniotwórczych.

Jednocześnie badanie wykazało, że w wodzie pobranej z czterech ujęć zwiększone było stężenie aktywności radonu Rn-222 określone w części D załącznika nr 4 do rozporządzenia w sprawie jakości wody (wyniki odpowiednio: 14,6 Bq/l, 12,7 Bq/l, 18,2 Bq/l, 13,6 Bq/l), przy określonej w rozporządzeniu wartości $>10<100$ – ocena narażenia – niskie. Takie stężenie aktywności, zgodnie z częścią D ww. załącznika, wymagało przeprowadzenia drugiego badania wody po 6 miesiącach.

Stwierdzono, że drugie badanie wody z ujęcia w Miłoradzu przeprowadzono terminowo, a badania wody z pozostałych ujęć przeprowadzono dopiero po 9 miesiącach od wykonania pierwszego badania.

(akta kontroli str. 1039-1050)

3.4. W okresie objętym kontrolą pobieranie próbek wody do badań oraz wykonywanie badań zlecano uprawnionym laboratorium, tj.:

- Laboratorium Badania Wody i Ścieków w Ząbrowie, należącego do Centralnego Wodociągu Żuławskiego Sp. z o.o. w Nowym Dworze Gdańskim,
- Laboratorium Eurofins OBIKŚ Polska Sp. z o.o. w Katowicach,
- J.S. Hamilton Poland Sp. z o.o. w Gdyni.

Wszystkie z ww. laboratoriów posiadały akredytacje oraz zatwierdzony przez państwowych powiatowych inspektorów sanitarnych system jakości prowadzonych badań wody.

(akta kontroli str. 1051-1104)

3.5. Zgodnie z § 3 pkt 5 umów³¹ pomiędzy Centralnym Wodociągiem Żuławskim Sp. z o.o. w Nowym Dworze Gdańskim (dalej: „Centralny Wodociąg”) a Zakładem, przekazywanie wyników badań do Zakładu winno następować w terminie do 7 dni roboczych od dnia zakończenia ostatniego badania. Spośród 75 wyników z badania jakości wody przeprowadzonych w latach 2019-2021 (do 8 sierpnia), w ramach kontroli wewnętrznej, Centralny Wodociąg w 64 przypadkach terminowo przekazał wyniki do Zakładu, a w 11 – po terminie (od ośmiu do 11 dni od zakończenia badań).

P.o. Dyrektora Zakładu wyjaśniła, że ponieważ przekraczanie umownych terminów przekazania wyników badań występowało sporadycznie, telefonicznie kontaktowała się z kierownikiem laboratorium w celu przypomnienia o obowiązku terminowego przekazywania wyników badań.

(akta kontroli str. 1105-1106, 1139-1149)

W okresie od 2019 r. do 2021 r. (do 8 sierpnia) spośród 75 wyników z badania jakości wody, 29 wskazywało na przekroczenia parametrów jakości wody (fluorki, jon amonu).

³⁰ Orzeczenia z 15 stycznia 2018 r.

³¹ Umowa nr 4/2017 z 15 lutego 2017 r. i umowa nr CWŻ/LAB/10/2021/M.K. z 25 stycznia 2021 r.

P.o. Dyrektora Zakładu wyjaśniła, że informacje o przekroczeniach norm jakości wody ustnie przekazywała Wójtowi Gminy. Wyniki badań Centralny Wodociąg przekazywał także PPIS w Malborku, zgodnie z § 3 pkt 8 umów.

(akta kontroli str. 1105)

W związku z przekroczeniem zawartości stężenia fluorków w wodzie Zakład został zobowiązany decyzją Pomorskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Gdańsku (dalej: „Wojewódzki Inspektor Sanitarny”) z 10 maja 2018 r. do podjęcia działań w celu obniżenia zawartości fluoru w wodzie.

Przed wydaniem decyzji na odstępstwo w sprawie jonu amonowego Zakład przekazał PPIS w Malborku harmonogram działań naprawczych. Wydana decyzja obowiązywała do 30 kwietnia 2021 r. Zakład nie informował o przebiegu prac, ponieważ nie wymagała tego otrzymana decyzja. Zakład poinformował 26 kwietnia 2021 r. o kończących się pracach naprawczych i wystąpił z wnioskiem do PPIS w Malborku o przedłużenie decyzji o dopuszczenie warunkowej przydatności wody do spożycia z wodociągu Miłoradz, przy zachowaniu dopuszczalnej wartości jonu amonowego 1,5 mg/l. Zakład został zobowiązany decyzją PPIS w Malborku z 28 kwietnia 2021 r. do podjęcia niezbędnych kroków w celu obniżenia zawartości jonu amonowego w wodzie do 0,5 mg/l (do 30 listopada 2021 r.).

(akta kontroli str. 1051-1138)

Z informacji dla NIK, otrzymanej od PPIS w Malborku wynika, że w latach 2019-2021 (do 10 września) przekazywał on Zakładowi oceny jakości wody stwierdzające przydatność wody do spożycia, przydatność wody do spożycia na warunkach udzielonego odstępstwa lub warunkową przydatność wody do spożycia, w okresie od trzech do 24 dni od daty otrzymania wyników badań wody z Centralnego Wodociągu.

(akta kontroli str. 1150-1158)

3.6. W latach 2019-2021 (do 30 czerwca) PPIS w Malborku wydał ogółem 54 oceny jakości wody do spożycia, z tego: w 2019 r. – 23 oceny³², w 2020 r. – 22 oceny³³ i w 2021 r. – dziewięć ocen³⁴.

Przekroczenia parametrów jakości wody dotyczyły stężenia fluorków oraz stężenia amoniaku w hydroforni w Miłoradzu. PPIS w Malborku określił dopuszczalne wartości parametrów dla fluorków 1,7 mg/l (do 30 kwietnia 2021 r.) oraz jonu amonowego 1,5 mg/l (do 30 kwietnia 2021 r.) i 0,5 mg/l (do 30 listopada 2021 r.).

W latach 2019-2021, na podstawie § 28-32 rozporządzenia w sprawie jakości wody, Zakład występował z wnioskiem o zgodę na odstępstwo od wymagań jakim powinna odpowiadać woda.

Zakład wystąpił 26 kwietnia 2021 r. z wnioskiem do PPIS w Malborku o przedłużenie decyzji o dopuszczenie warunkowej przydatności wody do spożycia z wodociągu Miłoradz w zakresie dopuszczalnej wartości jonu amonowego 1,5 mg/l do 30 listopada 2021 r.

P.o. Dyrektora Zakładu wyjaśniła, że częste przekroczenia jonu amonowego spowodowane były licznymi awariami i dużym sezonowym rozbiorem wody. Głównym jednak problemem był brak stacji uzdatniania wody, do wybudowania

³² Z tego liczba ocen stwierdzających: przydatność wody do spożycia – 11, przydatność wody do spożycia na warunkach przyznanego odstępstwa – sześć, warunkową przydatność wody do spożycia – sześć.

³³ Z tego liczba ocen stwierdzających: przydatność wody do spożycia – 14, przydatność wody do spożycia na warunkach przyznanego odstępstwa – cztery, warunkową przydatność wody do spożycia – cztery.

³⁴ Z tego liczba ocen stwierdzających: przydatność wody do spożycia – pięć, przydatność wody do spożycia na warunkach przyznanego odstępstwa – dwa, warunkową przydatność wody do spożycia – dwa.

której Zakład został zobowiązany decyzją z 10 maja 2018 r. Obecnie stacja jest już oddana do użytku.

W związku z tym, że została zainstalowana nowa technologia i nowe urządzenia, przywrócenie procesu nityfikacji i równowagi hydrologicznej wymagało czasu, stąd wystąpiono z wnioskiem o dopuszczenie warunkowej przydatności wody do spożycia z wodociągu Miłoradz, w zakresie dopuszczalnej wartości jonu amonowego 1,5 mg/l do 30 listopada 2021 r.

W 2018 r. Zakład wystąpił również z wnioskiem do Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego o przyznanie drugiej zgody na odstępstwo od dopuszczalnej zawartości fluorków w wodzie przeznaczonej do spożycia przez ludzi z wodociągu Miłoradz w terminie do 30 kwietnia 2021 r. Wynikiem tej decyzji była modernizacja i rozbudowa stacji uzdatniania wody w Miłoradzu, po której zawartość fluorków w wodzie była zgodna z rozporządzeniem w sprawie jakości wody. Zakład spełnił wszystkie warunki decyzji z 10 maja 2018 r.

(akta kontroli str. 1013, 1051-1055, 1107-1138, 1210-1214)

3.7. W okresie od września 2019 r. do czasu kontroli NIK wystąpiła awaria sieci wodociągowej na terenie miejscowości Stara Kościelnica, gdzie w wyniku naruszenia złoża nastąpił wzrost stężenia jonu amonowego przekraczającego dopuszczalne normy. P.o. Dyrektora Zakładu wyjaśniła, że nie dysponuje informacjami o okolicznościach, które mogły spowodować pogorszenie jakości wody wskutek awarii przed objęciem stanowiska dyrektora (we wrześniu 2019 r.).

(akta kontroli str. 1051-1055)

3.8. W latach 2019-2021 (do 21 czerwca) do Zakładu nie wpłynęły skargi/reklamacje w zakresie zbiorowego zaopatrzenia w wodę i odprowadzanie ścieków. Z informacji otrzymanej od Wójta Gminy wynika, że do Urzędu Gminy również nie wpłynęły reklamacje i skargi w ww. zakresie.

(akta kontroli str. 68-97, 1194-1262)

3.9. W okresie objętym kontrolą Zakład nie korzystał z uprawnienia do przeprowadzania kontroli w zakresie prawidłowości funkcjonowania wodomierzy³⁵ ponieważ, jak wyjaśniła p.o. Dyrektora Zakładu, podczas odczytów wodomierzy, pracownik sprawdza poprawność działania urządzeń i nie zgłaszał nieprawidłowego korzystania z urządzeń.

Zakład nie realizował obowiązku prowadzenia kontroli prawidłowości wprowadzania ścieków do urządzeń kanalizacyjnych³⁶.

Nie kierowano zawiadomień w sprawach określonych w art. 28 ust. 1 i 2 ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę.

(akta kontroli str. 1194-1198)

3.10. W badanym okresie Zakład nie był kontrolowany przez Gminę w zakresie działalności związanej ze zbiorowym zaopatrzeniem w wodę i odprowadzaniem ścieków. Kontrolę w zakresie działalności Zakładu obejmującej zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków przeprowadzał w ww. okresie PPIS w Malborku (w 2019 r. – 4 kontrole, w 2020 r. – 4 kontrole, w 2021 r. – 1 kontrola)³⁷. Zakres przedmiotowy

³⁵ Art. 7 pkt 2 ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę – kontrola urządzenia pomiarowego, wodomierza głównego lub wodomierzy zainstalowanych przy punktach czerpalnych i dokonania odczytu ich wskazań oraz dokonania badań i pomiarów.

³⁶ Art. 9 ust. 3 ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę – kontrola ilości i jakości odprowadzanych ścieków bytowych i ścieków przemysłowych oraz kontrola przestrzegania warunków wprowadzania ścieków do urządzeń kanalizacyjnych.

³⁷ Kontrole przeprowadzone w hydroforniach w: Gnojewie – trzy, Starej Kościelnicy – dwa, Miłoradzu – dwa, Kończewicach – dwa.

kontroli obejmował oceny stanu sanitarnego urządzeń wodociągowych. Nie stwierdzono nieprawidłowości, nie formułowano zaleceń, uwag i wniosków.

(akta kontroli str. 1194-1262)

3.11. W okresie objętym kontrolą Komisja Finansów i Rozwoju Rady Gminy zajmowała się sprawami związanymi ze zbiorowym zaopatrzeniem w wodę i odprowadzaniem ścieków. Odkonane dwa posiedzenia, przedmiotem których było m.in. omówienie sytuacji finansowej Zakładu, oceny stanu przepompowni w Gminie oraz omówienie propozycji taryf za wodę.

(akta kontroli str. 68-97)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Zakład nie poddał, w latach objętych kontrolą, wody badaniom, ujętym w harmonogramach, w zakresie niektórych parametrów z grupy B określonych w załączniku nr 2 do rozporządzenia w sprawie jakości wody, tj. w ośmiu badaniach nie analizowano czterech parametrów³⁸, w sześciu badaniach jednego parametru³⁹, a w jednym badaniu jednego parametru⁴⁰.

Stwierdzono również, że wykonał i opłacił w 2021 r. dwa badania, których ceny zostały zawyżone w stosunku do obowiązującego cennika, a ponadto badania trzech parametrów⁴¹, które przeprowadza się w sytuacji dezynfekowania wody związkami chloru, czego Zakład nie robił. Wydatki z tego tytułu wyniosły 1,6 tys. zł.

P.o. Dyrektora Zakładu wyjaśniła, że niewykonanie badań w zakresie wymaganych przepisami parametrów spowodowane było przeoczeniem. Wyjaśniła również m.in., że otrzymując decyzje z PPIS w Malborku o przydatności wody do spożycia, Zakład nie analizował ilości zbadanych parametrów uznając, że wszystko zostało wykonane prawidłowo. Ponadto wyjaśniła, że przeoczono prawidłowość zastosowania cen w wystawionych fakturach oraz zakres wykonanych badań.

W wyniku kontroli NIK Zakład wystąpił o skorygowanie faktur, które zostały wystawione.

(akta kontroli str. 1263-1325)

2. Z opóźnieniem trzech miesięcy przeprowadzono powtórne badanie wody pod kątem występowania stężenia aktywności radonu Rn-222 w trzech⁴² spośród czterech ujęć wody w Gminie. Przeprowadzenie drugiego badania w zakresie stężenia aktywności radonu Rn-222, w związku z podwyższonym jego stężeniem stwierdzonym w pierwszym badaniu, zgodnie z częścią D ww. załącznika nr 4 do rozporządzenia w sprawie jakości wody, należało przeprowadzić po 6 miesiącach od pierwszego badania⁴³, a przeprowadzono je po 9 miesiącach.

P.o. Dyrektora Zakładu wyjaśniła, że w związku z przejęciem obowiązków dyrektora w 2019 r. nie zna przyczyn opóźnienia przeprowadzenia badań.

(akta kontroli str. 1039-1050, 1147-1149)

3. W badanym okresie Zakład nie przeprowadzał kontroli w zakresie prawidłowości wprowadzania ścieków do urządzeń kanalizacyjnych przez odbiorców usług (kontrolę ilości i jakości odprowadzanych ścieków bytowych i ścieków

³⁸ Akrylamid, bromiany, epichlorohydryna, miedź.

³⁹ Chlorek winylu.

⁴⁰ Pestycydy.

⁴¹ Trichlorometan, bromodichlorometan, Σ THM.

⁴² Stacji uzdatniania wody w Kończewicach i stacji uzdatniania wody w Starej Kościelnicy oraz w hydroforni w Gnojewie.

⁴³ W okresie do lipca 2018 r., przeprowadzono w październiku 2018 r.

przemysłowych oraz przestrzegania warunków wprowadzania ścieków do urządzeń kanalizacyjnych). Wymóg taki określono w art. 9 ust. 3 ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę.

P.o. Dyrektora Zakładu wyjaśniła, że Zakład regularnie weryfikuje jakość i ilość ścieków wprowadzanych do oczyszczalni ścieków i ponieważ jest ona zgodna z przepisami, nie przeprowadzano kontroli w zakresie przestrzegania warunków wprowadzania ścieków do kanalizacji przez poszczególnych odbiorców.

Zdaniem NIK powyższe działania nie mogą zastępować kontroli ilości i jakości ścieków wprowadzanych do urządzeń kanalizacyjnych przez odbiorców usług.

(akta kontroli str. 1194-1198)

OCENA CZĄSTKOWA

W Zakładzie prowadzono monitoring sieci, przy czym działania w tym zakresie ograniczone były do pomiarów na wprowadzeniu wody do sieci (w hydroforniach): jej ciśnienia i natężenia przepływu. W przewodach nie prowadzono pomiarów ciśnienia wody, natężenia przepływu wody i wycieków. Monitoring jakości wody prowadzony był w ramach wewnętrznej kontroli jakości wody przeprowadzanej przy udziale wyspecjalizowanych laboratoriów posiadających zatwierdzone przez organy sanitarne systemy jakości badań oraz wymagane certyfikaty akredytacji. Nie poddawano badaniom wody pod kątem zawartości niektórych substancji z grupy B. Zapłacono za dwa badania z tej grupy niezgodnie z obowiązującym cennikiem. Z opóźnieniem przeprowadzono powtórne badania wody (w trzech punktach poboru) pod kątem stężenia aktywności substancji promieniotwórczej – radonu Rn-222. U odbiorców nie prowadzono kontroli w zakresie prawidłowości funkcjonowania urządzeń pomiarowych i wodomierzy, a także prawidłowości wprowadzania ścieków do urządzeń kanalizacyjnych.

IV. Uwagi i wnioski

Uwagi

Na podstawie art. 51 ust. 1 ustawy o NIK kontroler poinformował 2 sierpnia 2021 r. p.o. Dyrektora Zakładu, że na zewnętrznych schodach prowadzących do pomieszczeń biurowych Zakładu na pierwszym piętrze budynku przy ul. Głównej 5 w Miłoradzu, składających się z 18 stopni, znajdują się trzy luźne płytki odklejone od podłoża schodów (dwie na stopniu 15 licząc od dołu i jedna na stopniu 17 od dołu), które po postawieniu stopy unoszą się i chwieją, co stwarza ryzyko upadku z wysokości ok. 2,5-3 m, a tym samym bezpośrednie niebezpieczeństwo dla życia lub zdrowia ludzkiego.

P.o. Dyrektora Zakładu niezwłocznie podjęła działania w celu wyeliminowania tego niebezpieczeństwa. Schody zostały naprawione 3 sierpnia 2021 r.

(akta kontroli str. 991-992)

Uwzględniając podjęte w trakcie kontroli działania dotyczące zabezpieczenia terenów ochrony bezpośredniej ujęć wody podziemnej i przeprowadzenia wymaganych kontroli okresowych sieci wodociągowej oraz sieci kanalizacyjnej, Najwyższa Izba Kontroli nie formułuje w tym zakresie uwag ani wniosków.

W związku ze stwierdzonymi pozostałymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, przedstawia następujące wnioski:

Wnioski

1. Zapewnienie terminowego składania do Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej wniosków o zatwierdzenie taryfy na zbiorowe zaopatrzenie w wodę i zbiorowe odprowadzanie ścieków.
2. Realizowanie wszystkich obowiązków określonych przez Starostę Malborskiego w pozwoleniach wodnoprawnych na pobór wody podziemnej.

3. Podjęcie działań w celu ograniczenia ryzyka nierzetelnego sporządzenia sprawozdania M-06 o wodociągach i kanalizacji.
4. Przekazywanie odbiorcom usług, w przypadku, o którym mowa w § 21 ust. 1 pkt 2-4 rozporządzenia w sprawie jakości wody, pisemnej informacji o podejmowanych oraz planowanych działaniach naprawczych mających na celu zapewnienie należytej jakości dostarczanej wody wraz ze wskazaniem terminu ich zakończenia.
5. Podjęcie działań organizacyjnych w celu zapewnienia wykonywania badań jakości wody, obejmujących wszystkie wymagane parametry grupy B, określone w rozporządzeniu w sprawie jakości wody, a ponadto realizowania wydatków za badania zgodnie z obowiązującym cennikiem.
6. Zapewnienie przestrzegania terminowego przeprowadzania wszystkich wymaganych badań jakości wody.
7. Przeprowadzanie regularnej kontroli ilości i jakości odprowadzanych ścieków oraz kontroli przestrzegania warunków wprowadzania ścieków do urządzeń kanalizacyjnych przez odbiorców usług.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Gdańsku. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 21 od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Gdańsk, dnia 28 września 2021 r.

Kontrolerzy

Andrzej Kaczyński
główny specjalista kontroli państwowej

podpis

Krystian Kułaga
doradca ekonomiczny

podpis

p.o. DYREKTOR DELEGATURY
NAJWYŻSZEJ IZBY KONTROLI
w Gdańsku
Tomasz Sioboszowski
podpis